

Naš list

Številka 6. - Junij. - Letnik osmi. - Za leto 1937.

Glasilo za kamniški okraj. Izdaja Misijonišče v Grobljah. Urejuje in zastopa izdajatelja Jože Godina, Domžale - Groblje. Tiska Misijonska tiskarna (za tiskarno Jože Godina). — Izhaja mesečno. Posamezna številka stane 1.— Din. Letna naročnina 12.— Din. Cena inseratov po dogovoru.

SLAVNOSTI V GROBLJAH

od 13. do 20. junija 1937

Pozdrav

Dobrodošli in iskreno pozdravljeni vsi, ki se boste v dnevih misijonskega tedna in misijonskega kongresa zbirali v misijonišču v Grobljah! Čim več vas bo in iz čim več krajev boste prišli, tem bolj nas bo veselilo! Pozdravljeni tudi tisti, ki ne boste mogli priti, a ste z nami enih misli in enega srca! Pozdravljeni naši škofje, nasledniki tistih apostolov, katerim je dal Kristus svoje misijonsko povelje! Pozdravljeni posebno naši slovenski misijonarji in misijonarke, naši junaki na misijonskem bojnem polju! Vi boste na kongresu med nami navzoči prav tako, kot če bi bili telesno prisotni. O, kako nas bo Odrešenik sveta vesel v teh dnevih, ko bomo manifestirali za njegovo najljubšo zadevo!

Točno pred sto leti l. 1837 se je vrnil iz Amerike v domovino naš največji misijonar Friderik Baraga, da navduši svoje rojake za misijone. Posrečilo se mu je navdušiti tedanje Slovence. Naj tudi nas spomin na neutrudno misijonsko gorečnost tega našega apostola spodbudi k večji ljubezni do neumrjočih duš tisoč milijonskih poganskih množic! Letos obhajamo tudi 75 letnico ustanoviteljice Družbe za širjenje vere, Pavline Žarikó. Kakor je škof Baraga vzor neutrudnega misijonarja, tako je Pavlina Žarikó zgled neutrudne pomočnice misijonarjev. Njena ljubezen do misijonov jo je gnala, da je ustanovila družbo, ki jo je sv. Cerkev napravila za uradno in je razširjena po vsem katoliškem svetu. Bodimo posnemovalci Pavline Žarikó in oklenimo se družbe, ki jo je ona ustanovila!

Naj bo misijonski kongres v Grobljah mejnik v našem delu za misijone! Res, tudi do zdaj nismo storili tako malo za misijone, a vendar še vedno mnogo premalo. Naj nas kongres spodbudi, da bomo več molili in darovali, posebno pa, da bomo več misijonarjev vzgojili. Naj ta kongres razjasni slehernemu, da delo za misijone ni nekaj postranskega, kar more človek brez krivde opustiti, ampak naj zavlada med nami prepričanje, da človek, ki nič ne stori za misijone, prav tako ni kristjan, kot ni tisti, ki ne hodi k sv. maši in zakramentom. Naj v vsaki slovenski župniji poslej zaživi prava in dejanska ljubezen do neumrjočih duš poganskih bratov in sester!

Spored slavnosti

V nedeljo 13. junija: ob 9 zjutraj: Slovesna otvoritev misijonskega tedna v cerkvi: sv. maša in govor. Govori kan. dr. Tomaž Klinar. Nato otvoritev misijonske razstave v Društvenem domu. Ob 9: Proslava 200 letnice proglašenja za svetnika ustanovitelja misijonske družbe, sv. Vincencija Pavelskega: slovesna sv. maša in govor. Go-

vori dr. Anton Zdešar C. M. Ob pol 11: Prvo predvajanje misijonskega filma. Ob 3 pop.: Misijonska molitvena ura. Ob 4: Predavanje: Slovenski misijonarji s krasnimi barvanimi skioptičnimi slikami. Ob 7: Misijonski film.

Ob delavnikih od 14. do 19. junija vsak dan misijonska razstava, misijonski film in skioptična predavanja.

V soboto, 19. junija: Ob pol 9 zvečer: Igra na prostem »Naša apostola« pri umetni razsvetljavi.

V nedeljo, 20. junija: Misijonski kongres: Ob 9: Sprejem gg. škofov; ob 10: Sv. maša na prostem, mašuje nadškof dr. A. B. Jeglič. Govori belgrajski nadškof dr. J. Ujčić; ob 11: Misijonsko zborovanje. Govorijo: minister dr. Krek: Pomen misijonstva za človeštvo in državo, profesor J. Richter: Družba za širjenje vere in njena ustanoviteljica P. Jaricot, prošt K. Čerin: Veliki škof Baraga nas kliče k misijonskemu delu. Nato pismeni pozdravi misijonarjev in resolucije; ob 2: pete litanije s slovesno misijonsko posvetitvijo, ob 3 pa kot zaključek igra na prostem »Naša apostola«.

Navodila

Spored za misijonski kongres je namenoma sestavljen tako, da se vse izvrši v enem dnevu. Prosimo vse, ki so tako blizu, da lahko pridejo z vlaki v nedeljo zjutraj do 9, da pridejo šele v nedeljo, ker je težavno s prenočevanjem. Oddaljenejši in sploh tisti, ki hočejo prenočiti, naj sporoče vsaj do 16. junija v Groblje. Za kosilo naj si po možnosti vsak prinese kaj s seboj.

Vlaki se ustavljajo na posebnem postajališču v Grob-

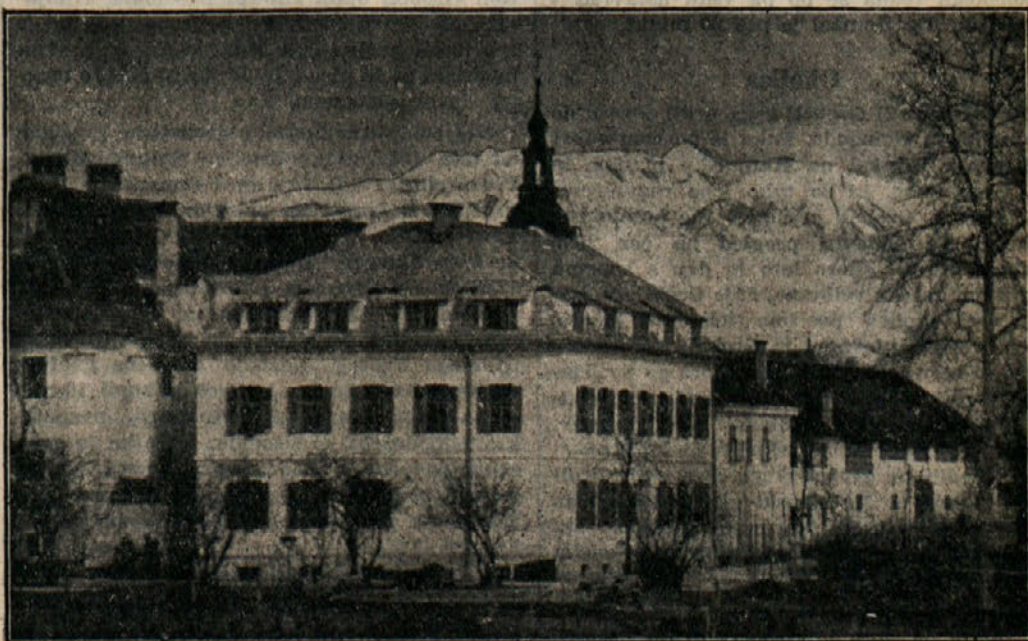
ljah. Dovoljena je polovična vožnja. Od sobote opoldne do ponedeljka popoldne velja tudi nedeljska povratna karta. Tudi na avtobusih Ljubljana - Kamnik je znižana vožnja. Če bo dovolj potnikov, bodo vozili avtobusi tudi posebej.

Vsak udeleženec si mera kupiti posebno izkaznico, ki se dobi pri župnih uradih in pri poverjenikih »Katoliških misijonov«. Izkaznica stane 3 din in daje pravico do polovične vožnje in do obiska vseh misijonskih prireditev, tudi razstave, filma in igre na prostem 20. junija, le za igro v soboto, 19. junija zvečer je vstopnina 3 din. Kdor hoče obiskati samo misijonsko razstavo, je vstopnina 2 din, za šolske otroke v skupinah pa 1 din.

Opozarjamo bližnjo in daljno okolico, naj ne odlašajo z obiskom misijonske razstave na zadnjo nedeljo, ker takrat bo veliko obiskovalcev od drugod. Kdor si hoče razstavo ogledati temeljito, naj jo obišče ob delavnikih.

V soboto, 19. junija zvečer bo prva predstava veličastne igre na prostem »Naša apostola«, pri kateri sodeluje okrog 150 igralcev. Vstopnina je za stojšče 3 din, za sedež 5 din. Večerno predstavo priporočamo iz sledečih razlogov: 1. ker je igra pri umetni razsvetljavi z reflektorji mnogo lepša, 2. ker je zvečer bolj hladno in 3. ker je pričakovati v nedeljo popoldne velik naval. Rezervirajte si vstopnice. Dobe se v Grobljah in pri župnih uradih.

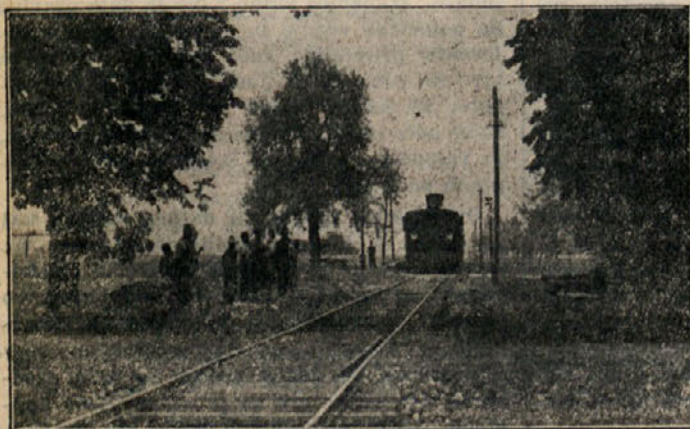
Vsa pojasnila daje pripravljalni odbor, Domžale-Groblje. Morebitne spremembe in nova navodila bomo sporočili po časopisih. Na svidenje v Grobljah!

Groblje in okolica

Nekdanja graščinska naselbina, sedanje Misijonišče v Grobljah, leži na ravnini med Domžalami in Mengštem, severno od Ljubljane, 310 m nad morjem. K osrednji ključni stavbi spadajo še gospodarska poslopja, novo poslopje Misijonske tiskarne in Društveni dom. Tudi tipično slovenska podeželska cerkva sv. Mohorja in Fortunata tvori z ostalimi stavbami enoto, kakor da bi bila graščinska cerkev; je pa podružnica župnije Mengeš. Med cerkvijo in graščino je veliko grajsko dvorišče, od vseh strani zaprto s poslopji. Tu se bo vršila sv. maša, misijonsko zborovanje in igra Naša apostola ob misijonskem kongresu.

Vsa ravna okolica je obdelana zemlja, njive, le Groblje se skrivajo v sadno in okrasno drevje. Značilen in od daleč viden je zlasti grobeljski drevored, ki je približno 1 km dolg in je potegnjjen v ravni črti od kamniške železniške proge proti zahodu. Nečako sredi je drevored pretrgan z glavnim poslopjem na-

selbine. Vzhodna polovica drevoreda so kostanji, zahodna polovica pa starodavne lipe. Posetnikom ta del drevoreda (domačini mu pravijo »Pod lipcami«) posebno ugaja. Vonj lipovega cvetja meseca junija napaja celo okolico.

Politično spadajo Groblje v veliko občino Homec (pred združitvijo malih občin v bivšo občino Jarše) v kamniškem okraju. Cerkevno občestvo jih veže z mengeško župnijo. Pošta in železniška postaja za Groblje so pa Domžale, ki so najbližji večji kraj. (Za časa misijonskega tedna se bo pa vsak ustavljal v Grobljah. Do Domžal je peš 20 minut.

Okolica

Ravnina okoli Grobelj sega proti severu do Kamnika in Komende. Tako je povsem odprt veličasten razgled na Kamniške planine in na Karavanke, ki so tako lepo razvrščene, da lahko iz Grobelj prešteješ vse posamezne vrhove. Ta čudoviti pregled na čez 2000 metrov visoke, skoro leto in dan s snegom okrašene gorske velikane, daje Grobljam, kakor vsej okolici, posebno krajevno lepoto. Proti vzhodu gledamo iz Grobelj vse izrazitejše višine preko Limbarske gore do Sv. Planine. Proti zahodu se pokaže nad mengeškimi hribi slovenski planinski očiak Triglav. Pogled nanj je posebno očarljiv ob lepih sončnih zahodih. Iz grobeljskega drevoreda proti jugu vidimo na ljubljanski grad, ki je viden zlasti ob večerih, ko je grajsko poslopje razsvetljeno. Razločijo se celo višja ljubljanska poslopja (donebnik).

Posetniki Grobelj, ki prihajajo iz Ljubljane, imajo na poti do Grobelj 15 km daljave

po državni cesti Ljubljana—Celje ali pa po vzporedni kamniški železnici. Postaja za Groblje bo ob kongresu v Grobljah, sicer v Domžalah. Med postajama Ježica in Črnuče prevozi zeleno Savo. V Črnučah je ob železniški progi velika transformatorska postaja Kranjskih deželnih elektrarn (velenjski vod). Domžale so znane radi skamnikarske in klobučarske industrije, v zadnjih letih pa zlasti po radijski oddajni postaji (dva velikanska jambora za oddajno anteno sta vidna po celi ravnini). Ob Kamniški Bistrici, ki teče skozi Domžale, se je razvila gor do Kamnika (10 km od Grobelj), močna industrija (mlini, papir, barve, platneni izdelki, lesna in železna industrija), ki je nekdanji kmečki pokrajini dodala še delavski značaj.

Malo zgodovine

Groblje so prastara naselbina. Nemško so se imenovale Ebenfeld (ravno polje). Slovensko ime Groblje je mnogo starejše od

Za misijonski teden so v drevoredu v Grobljah napravili železniško postajališče. Tu se bodo ustavljali od 13. do 20. junija vsi osebni vlaki na kamniški progi.

nemškega. Zgodovinar Valvazor pravi, da je nastalo od kupa kamenja, kakor ga nabirajo po njivah. Takim kupom res pravijo v okolici groblje. Valvazor sicer omenja tudi pravljico o podrtem samostanu, ki se je ob nekem naliču zrušil in ki je stal na kraju sedanjih Grobelj. Ostanke tega samostana naj bi bilo staro vmesno enonadstropno poslopje sedanje stavbe, ki so ga še ne dolgo imenovali stari grad. Sedaj nosi ta del stavbe lastno hišno številko in sicer z napisom Rodica-Groblje 1. Nekateri so mnenja, da je na kraju sedanjih Grobelj stala rimska naselbina, trdnjavnica ob glavni cesti. Pri prekopavanju se je res našel v Grobljah star denar, toda strokovnjaki se še niso izjavili, da bi bilo to mnenje dovolj dokazano.

Naj naštejemo lastnike grobeljske graščine od leta 1611 dalje: družina Spitzig, Kunst, Possarelli (1705), baron Baumgarten 1717, grof Fr. B. Lamberg, za njim Franz Adam Lamberg do 1803, takrat je Groblje kupil dr. Ivan Burger. Burger je Groblje izročil 1823 Pulini Jabornig (roj. Burger), ki ga je prodal 1827 baronici Rastern, pozneje omoženi Lazarini. Leta 1838 je kupila baronica Antonija Erberg, pozneje omožena grofica Attems. Od Attemsa je Groblje kupil 10. avgusta 1843 Karol pl. Wurzbach, poznejši kranjski deželni predsednik. Za njim je graščino podedoval 1886 njegov zadnji svetni lastnik bivši deželni poslanec Alfonz baron Wurzbach pl. Tannenberški (v Ljubljani).

Misijonišče

Od Wurzbacha je posestvo Groblje kupilo 1. 1917 društvo Dobrodelnost (glavni delavec

pri društvu župnik Anton Mrkun, urednik Bogoljuba Janez Kalan in misijonar Andrej Tumpej). Ker je Dobrodelnost upravljala tudi denar takratnega nabiralnega društva Misijonske zveze, katero so vodili isti gospodje kot Dobrodelnost, je s tem denarjem kupila Groblje. Že 1. 1917 se je govorilo, da bo v Grobljah vzgajališče za slovenske misijonarke (glej Misijonski koledar za 1. 1918, tiskan 1. 1917). Začasno so se res že naselile v Grobljah usmiljene sestre sv. Vincencija Pavelškega. Z njimi so bili tudi dogovori za zidavo velikega ženskega misijonišča v Grobljah.

Dne 27. aprila 1920 je škofljski ordinariat v Ljubljani prisodil Groblje tudi pravno Misijonski zvezi. Misijonska zveza je ponudila Groblje misijonarjem sv. Vincencija Pavelškega pod pogojem, da bi tudi vzgajali slovenske misijonarje. Po daljših razgovorih so misijonarji v Groblje sprejeli ter 6. septembra 1920 odprli tu prvo slovensko misijonišče. Tega dne se je preselil sem noviciat misijonske družbe: dva duhovnika (dr. J. Gnidovec, sedanji škof, in misijonar dr. Franc Knaus, 6 semeniščnikov-gimnazijcev in pet bratov lajkov. Prvi misijonarji v misijonišču so bili gg. Alojzij Plantarič (predstojnik), Alojzij Pohar (ekonom) in Martin Očepek.

Novinci, ki vstopijo k misijonarjem sv. Vincencija Pavelškega, napravijo v misijonišču noviciat. Bogoslovci gredo nato v ljubljansko hišo misijonske družbe, odkoder obiskujejo predavanja na bogoslovni fakulteti ljubljanske univerze. Počitnice (julij, avgust in september) pa spet preživijo na zdravem zraku v Grobljah. Bratje lajki se po končanem noviciatu namestijo ali v Grobljah, ali v kakem drugem samostanu misijonske družbe v Jugoslaviji. Vsak, kdor želi iti v zunanje misijone, mora za to večkrat prositi predvsem provincialnega predstojnika jugoslovanske province misijonske družbe. Ta odredi vse potrebno za odhod v misijone z generalnim predstojnikom misijonske družbe v Parizu. Do sedaj so na ta način šli iz misijonišča v zunanje misijone duhovniki: Mlakar Alojzij, Ruper Alojzij, Jereb Franc, in bratje lajki: Obreza Jožef (umrl na Madagaskarju 1930), Kerševan Marcel in Kramberger Anton. Tudi letos se odpravljajo nekateri novi slovenski misijonarji iz Grobelj v zunanje misijone.

Zunanji razvoj Misijonišča

Prva leta so inteli misijonarji v Grobljah veliko skrbi in dela z dozidavo komaj započete novega poslopja, sedanje ogele stavbe, in ureditvijo vrta. Nobeno bivše poslopje v Grobljah ni bilo zidano za namene samostana, zato notranji prostori niso bogve kako porabni. Prezidave in popravila so stala ogromne vsote, ki pa nikakor niso v sorazmerju z doseženimi izboljšavami. Preureditve in znatna popravila so se izvršila pri razsežnih gospodarskih poslopih. Dvoje gospodarskih poslopij je pa novih, kovačnica s silosom in leta 1937 pogorela velika šupa.

Večje novo poslopje je Misijonska tiskarna, zidana v letih 1928 in 1929, in Društveni dom, dozidan 1. 1931, ki stoji ob drevoredu v bližini železniške proge.

Lepo je urejen takozvani notranji vrt med glavnim poslopjem misijonišča, tiskarno in med Društvenim domom. Na vse strani meri približno po 100 metrov in je ograjen z gosto smrekovo grajo. Skoro vsa pota čez grobeljska posestva so javna, le ta notranji vrt je obvarovan pred zunanjim svetom. Ker pa stoji Groblje na samem, je obisk zunanjih ljudi le ob urah službe božje nekoliko večji.

Zemlja (njive) je malo vredna, prod in pesek nekdanjega toka Kamniške Bistrice. Po seboj severna stran od drevoreda »Pod lip-

camik« je bila do zadnjega časa skoro brez haska. Sedaj je nasajen tu mlad sadni vrt in svet okoli drevesc umetno zboljšan.

Ker se/ekonom v Grobljah mora baviti z gospodarskimi zadevami, je naravno nastalo v Grobljah tudi nekaj gospodarskih ustanov: dobro urejena farma kuncev, sresko središče kokošjereje. Društvo malih živali v Grobljah prireja vsakoletne razstave.

Cerkev in sv. Notburga

Podružnična cerkev v Grobljah je posvečena prvima misijonarjema v naših krajih (še preden so bili tu Slovenci) sv. Mohorju in Fortunatu. Prvič se omenja cerkev v zapiskih l. 1526. Današnja cerkev je bila zidana v letih 1741—1763. Cerkev je znotraj izredno členovita. Strop je poslikan z umetniškimi freskami (najbolj verjetno od slikarja Jelovška). Poleg glavnega so še štirje stranski oltarji (sv. Andrej, sv. Marjeta, sv. Izidor in sv. Notburga). Oltarji in prižnica so umetnine (baročne). Veliko oltarno podobo je napravil J. Potočnik. Zvonik je starejši od sedanje cerkve in je verjetno iz 17. stoletja. Stropna slikarija je v zadnjih 15 letih (odkar opravljajo misijonarji v cerkvi vsak dan službo božjo) močno trpela. Vendar jo bo možno s strokovnim umivanjem docela osvežiti.

Ob vhodu v cerkev je miza, na kateri je nekaj stal oltar.

Grobeljska cerkev je najbolj znana po sveti Notburgi, ki ima svoj stranski oltar na evangeljski strani. Bliznji in daljni okoličani so se s takim zaupanjem obračali do te svetnice, da je cerkev slovela kot romarska cerkev. Sv. Notburgi je posvečena tudi kapelica na južni strani misijonišča.

Sv. Notburga je tirolska svetnica. Rojena je bila l. 1265, umrla pa l. 1313. Legenda pripoveduje, da so mrtvo položili v rakev in naložili na voz, katerega sta vlekla dva vola brez vodnika. Vola jo odpeljeta iz grada do reke Ina, ki se pred njima razdeli, da lahko po suhem prepeljeta Notburgo na drugo stran. Ustavita se pred cerkvijo sv. Ruperta v Ebanu (morda od tod nemško ime Ebensfeld za Groblje), kjer jo pokopljejo pred velikim oltarjem. Slikarija v grobeljski cerkvi nad oltarjem predstavlja tudi ta prizor.

Leta 1739 je prejela grobeljska cerkev košček svetniških ostankov sv. Notburge. Papež Benedikt XIV. je z dvema pismoma podelil za obisk grobeljske cerkve popolni odpustek pod navadnimi pogoji.

Sv. Notburga je okoličanom pomagala v različnih težavah. Mnogo pri boleznih pri živini. Posebej se omenja slučaj čudežnega ozdravljenja Jakoba Šmosteka iz Pilštajna na štajerskem. Dne 9. junija 1746 pridele z bergljami k sv. Notburgi v Groblje. Ko tam molili, se mu zlomijo bergele in se zdrav vrne domov. V starih knjigah se navaja tudi čudežno uslišanje sledečih okoličanov: kmet Jurij Gorjup, Jakob Gregorčič, Mihael Vaupaček, Anton Brinjevec, Mihael Cigan, Ivan Kozelj, Marija Terezija pl. Petenek itd.

Misijonska tiskarna

Misijonska tiskarna je začela obratovati 1. nov. 1929. Prva leta je smela tiskati le tiskovine, ki jih je sama izdajala. Sedaj ima neomejeno koncesijo in tiska tudi za zunanje stranke. Tiska zlasti veliko listov (Katoški misijoni, Tuji svet, Naš list, Kres, Vigred, Mi mladi borci, Nova zapoved itd.). Opremljena je z dvema stavnicama, štirimi tiskalnimi in štirimi knjigoveškimi stroji. Tiskalni stroji so povsem avtomatični. Tiskarna spada med najmoderneje urejene tiskarne v Jugoslaviji.

Misijonska razstava

V dobi razstav smo. Vsako leto se vrši na stotine najraznovrstnejših razstav. Razstava je tudi v resnici eno najboljših sredstev pokazati kako stvar nazorno in prikupno. Že zgodaj so zato prišle v navado tudi misijonske razstave. Najbolj znana misijonska razstava se je vršila l. 1925 v Rimu. Trajala je celo leto in je bila tako bogata in popolna, da so jo potem spremenili v misijonski muzej in ga namestili v velikkanske dvorane Lateranske palače v Rimu.

Tudi pri nas se je vršilo že več misijonskih razstav. Največja do sedaj je bila ona, ki se je vršila l. 1929 na ljubljanskem velesejmu. Prof. dr. Ehrlich je organiziral celo potujočo misijonsko razstavo, ki je obiskala mnogo naših župnij. Izkazalo se je, da zbuja misijonske razstave mnogo zanimanja in mnogo koristijo misijonom. To je poudaril tudi letošnji vrhovni svet Družbe za širjenje vere. Takole pravi: »Misijonske razstave se zelo priporočajo kot zelo uspešno sredstvo za širjenje misijonske misli.« Iz tega razloga smo se tudi mi odločili, da priredimo v misijonskem tednu v Grobljah čim lepšo in popolnejšo misijonsko razstavo. Posrečilo se nam je pridobiti skoro vse misijonske predmete, ki se nahajajo v Ljubljani. Za našo razstavo so dali na razpolago misijonske reči poleg lazaristov še o. jezuiti, frančiškani, salezijanci, Klaverjeva družba in prof. dr. Ehrlich. Za Baragovo sobo pa še več drugih.

Misijonska razstava je nameščena v novem grobeljskem društvenem domu, ki je bil dograjen in blagoslovljen l. 1931. Od postajališča je oddaljen komaj sto metrov. Ko prideš po senčnem drevoredu pred dom, te pozdravi lepo okrašeno pročelje. Nad vhodom visi skoro 3 m visoka slika Kristusa, ko slovesno daje svojim apostolom misijonsko povelje. Na vsaki strani sta enako veliki sliki z misijonskimi motivi. Nad vsem pa se dviga električni križ. Ko vstopimo v vežo, imamo na levi takoj Baragovo sobo. Okna so v njej zastrta. Objame te skrivnostna svetloba. Zdi se ti, da si v cerkvi. To je svetišče našega bodočega svetnika. Pred seboj vidiš mogočno sliko škofa Baraga, ki jo je naslikal slikar Mežan, ob njej visi na eni strani sv. Alojzij, katerega je naslikal Baraga sam in je last župne cerkve v Smartnu pri Kranju, na drugi strani pa je podoba dobrega Pastirja, katero je po Baragovi originalni sliki naslikala njegova pranečakinja gospa dr. Sajovičeva. Na stolažah vidimo pod steklom spomine na Baraga: njegov mašni plašč, ki ga je prinesel škof dr. Rožman lani iz Amerike, njegov koretelj, križ, škofovski biret, popotna palica, njegova originalna pisma in njegove številske knjige. Po stenah je razvrščenih več slik iz krajev njegovega delovanja. Mnoge bodo zanimali tudi načrti za novo Baragovo semenišče v Ljubljani, katere je izvršil arhitekt J. Plečnik in nam jih je dal na razpolago škof dr. Rožman.

V tem tistem Baragovem svetišču se bo gotovo vsakdo dalj časa pomudil, a treba je hiteti dalje. Iz Baragove dvorane stopimo zopet v vežo in pred seboj zagledamo napis: Afrika, Kitajska. Vstopimo. V glavni dvorani smo. Polovica dvorane je oddeljena za Afriko, polovica za Kitajsko. V afriškem oddelku so zanimivi posebno razni preprosti izdelki zamorcev, še bolj pa orodje in orožje prtilikavih ljudi, ki žive v nekaterih afriških pragozdih. Pozornost bodo zbujele tudi afriške živali. Pred odrom je napravljen celo majhen zve-

rinjak, čeprav samo nagačenih živali: tu boste videli dve po 3 m dolgi kači udavi in več do 2 m dolgih strašnih krokodilov. Kitajski oddelek se odlikuje po finih ročnih izdelkih, ki so nam jih poslali misijonar Kerec in drugi slovenski misijonarji. Pred gledališkim odrom stojita kipa dveh lazaristov mučencev: bl. Kle in Perboar v naravni velikosti in v značilnih kitajskih oblekah. Gledališki oder sam je spremljen v kitajsko sobo. Tu vidi mo lepo kitajsko pohištvo, razne drobne predmete, slike in končno celo ljudi v kitajskih oblekah (seveda ne živih!). Ker služi dvorana obenem za predvajanje misijonskega filma »Misijonarjeva oporoka«, je dvorana po sredi prazna.

Skozi stranska vrata oddemo na levi ven in pridemo v indijsko dvorano. Ta je vsa prepuščena o. jezuitom, oziroma njihovim misijonom v Indiji. Tu vidimo razstavljeno skoro vse, kar premore lepega in zanimivega indijski misijonski muzej v Ljubljani. Tu se bo obiskovalec dobro seznanil s kraji in ljudmi, kjer delujejo tako požrtvovalno slovenski jezuitski misijonarji. Iz te dvorane odhitimo v dvorano slovenskih misijonarjev. Najprej pade v oči velik zemljevid, kjer so nazorno označeni kraji, kjer delujejo slovenski misijonarji. Ob stenah je še vsakemu misijonarju odkazan prostorček, opremljen z rečmi, ki označujejo tistega misijonarja. V isti dvorani je razvrščen tudi misijonski tisk. Tu vidimo prve slovenske misijonske knjige: skromne so, kot je bilo skromno naše misijonsko delo. Nekako pred sto leti je zagledala prva beli dan. Njen naslov je: Bratovščina S. Leopolda k pomoči misijonarjem... Spisal Janez Cigler l. 1833. Druga je bila Slomšekova knjižica iz l. 1836: Krščanska Beseda katoliškim misijonom pomagat... Razstavljene so tudi zanimivejše misijonske knjige v drugih jezikih in številni misijonski časopisi.

Stopimo še v zadnji oddelek naše razstave: znamke in misijonska cerkvena oprema. Znamke so sicer majhen dohodek za misijone, a vendar ne brez pomena. O znamkah vlada med misijonskimi prijatelji velika nevednost: Eni mislijo, da so porabljene znamke samo za v smeti, drugi pa menijo, da dajo tisočak, če pošljejo nekaj porabljenih znamk. Ne eno, ne drugo ni resnično. Razstava bo pokazala, kakšno vrednost imajo znamke in kako je treba z njimi ravnati, da znamke kaj veljajo. Mnoge bodo zanimali tudi dragoceni albumi redkih znamk, ki smo jih zbrali v teku let, in zbirke znamk iz misijonskih dežel. V isti sobi je končno razstavljeno tudi cerkveno perilo, ki so ga skrbne roke izgotovile za misijone. Razstavljen je tudi ročni oltarček z mašno opremo, kakršnega rabi misijonar na potovanju. Pred 2 letoma smo z darovi misijonskih prijateljev mnogim našim misijonarjem oskrbeli takšne oltarčke.

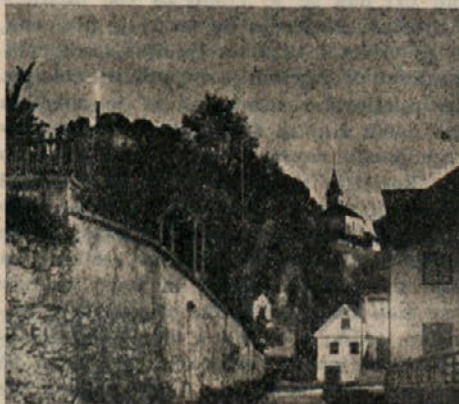
Pregledali smo misijonsko razstavo a le površno, kdo naj tudi opisuje vse polno zanimivih reči, ki ti v vsaki dvorani silijo v oči. Treba si jo je ogledati in vsak bo moral priznati, da je izredno bogata, zanimiva in okusno urejena. Prav nikomur ne bo žal, kdor jo obišče. Vstopnina samo za razstavo je 2 din, za šolske otroke v skupini 1 din, vendar priporočamo, da si vsak nabavi misijonsko izkaznico, ki stane 3 din, in daje pravico tudi do drugih prireditev. Prosimo vse, da na razstavo opozorite tudi svoje znance. Kdor si hoče ogledati razstavo v miru in temeljito, naj pride ob delavnikih.

Razgledišče

Kamnik

Znamenje, kateremu se nasprotuje. Kakor je že Simeon napovedal in se je že skozi vso cerkveno zgodovino uresničevalo, se uresničuje še posebno v naših dneh: Kristus in vse kar na Kristusa spominja je postalo znamenje, kateremu se vedno bolj strastno nasprotuje. Posebno evharistični križi so postali pri nas predmet sovraštva. Eden za drugim padajo oni križi, ki jih je ljudstvu pred onimi lepimi evharističnimi tedni 1. 1935 s tako pobožnostjo postavljalo. Tudi v Kamniku na Malem gradu, torej prav sredi mesta, smo isto leto na cvetni petek postavili tak križ, ki je bil potem ob posebnih prilikah razsvetljen. Vedeli smo, da nekaterim maloštevilnim to ni všeč. Nismo pa mislili, da se bodo tako daleč spozabili. V noči na 13. maj so okrog pol 11 z dinamitom pognali v zrak. Le nekateri so slišali pok sredi noči, pa nikomur ni prišlo na misel, da bi se kaj takega moglo zgoditi. Zjutraj je ležalo na pobočju Malega grada pod razvalinami strto in oskrunjeno znamenje našega rešenja. Deževen je bil tisti dan in mrk. Na obrazih vseh, ki so se ozirali na Mali grad si mogel brati prepadenost, ki se je pa kmalu spremenila v ogorčenost nad zločinskimi storilci. Takoj je padel sklep: takoj je treba novega. In zgodilo se je tako. Na binško praznik se je vila na Mali grad procesija, ki je štela 2000 vernikov. Pred oltarjem sv. Roka pri kapelici je 16 duhovnikov pelo litanije Ma-

tere božje in ljudstvo: 650 moških, 56 dečkov, 180 deklic, 22 ministrantov in ostalo ženstvo so navdušeno odpevali: Le za Jezusom hodimo, dokler se na svet živimo... Po litaniyah je bil sprevod h križu, ki je že stal nad razvalinami. Med potjo so vsi peli Povsod Boga. Dr. Vilko Fajdiga je v prelepem govoru opozarjal vernike na pomenljivost, zakaj padajo križi. Pozival jih je k odločni obrambi sv. vere. Kanonik M. Rihar je med pesmijo Kraljevo znamenje križ stoji... blagoslovil novi evharistični križ, katerega je mladina obsula s cvetjem, ljudstvo pa je še zapelo: Mogočno se dvigni... Kristus kralj, Kristus zmaguj, v hostiji sveti nam gospoduj.

Evharistični križ v Kamniku

Spomenik padlim vojakom — Podgorcem je ob prisotnosti številnega prebivalstva s Podgorja in okolice ter predstavnikov oblasti in organizacij v nedeljo 30. maja po sveti maši blagoslovil g. kanonik M. Rihar. Spomenik ima obliko tristranske piramide štiri metre visoke. Zgoraj je napis: žrtve svetovne vojne 1914—1918. Nižje sledi 14 imen padlih in besede sv. Avguština: »Nič ni Bogu daleč in znano mu je mesto, kjer nas bo k življenju obudil«. Pri slovesnosti je sodeloval moški zbor župne cerkve v Kamniku. Pohvaliti moramo Podgorce, zlasti g. Antona Svetlin kot dušo pripravjalnega odbora, da niso pozabili onih, ki so dali življenje za domovino.

»Cerkveni vestnik« za kamniško, mekinjsko in neveljsko župnijo, ki je izšel (letos že četrtič) za priliko Baragove nedelje, prinaša tudi sestavek o tujskem prometu in verskem pogledu, in pa o smernicah in navodilih škofov za kopanje in plavanje. Zadeva je nujna. Povemo pa, če oblast, tudi naše občine, ne bodo energično nastopile proti skupnemu kopanju, da bo vsak nauk odveč. Za veliko so odgovorni!

Pri sv. Primožu na Planini bo na praznik sv. Primoža in Felicijana ob 6 sv. maši. V nedeljo 13. junija pa bo cerkveno opravilo ob 6 in 10 z blagoslovom in darovanjem za cerkvene potrebe. V soboto na predvečer pa bo pridiga in litanije. V soboto 12. junija in v ponedeljek 14. junija bo tam ob 6 sveta maša. Na praznik sv. Petra in Pavla pa bo služba božja v cerkvi sv. Petra ob 10.

Bivša Orlovska telovadnica, ki je last hranilnice in posojilnice na šutni, je zopet na razpolago organizacijam, ki imajo po svojih pravilih namen, gojiti tudi telesno izobrazbo.

Mengeš

Po hudem deževju v aprilu in še začetne dni maja je prišel 5. dan majnika; skoro prvi lepši in nekoliko toplejši dan, ki ga je Bog naši fari naklonil za škofov prihod, da se je sprejem mogel čim lepše izvršiti. Že dolgo pred pol 4. uro so se zbirali ljudje, posebno pa otroci, da pozdravijo svojega pastirja. Potrkavanje zvonov je naznanilo, da je tisti trenutek stopil škof na naša tla. Kratek je bil sprejem, pa zato tembolj pri-

srčen. Najprej je pozdravila majhna deklica v imenu birmancev, za njo pa zastopniki občine in organizacij. Po navadnih opravilih so ogledali cerkev, ki je od zadnje birme popolnoma prenovljena in jim je bila zelo všeč. Zvečer o mraku pa jim je godba iz domači cerkveni pevski zbor priredila podoknico. Drugo jutro kmalu po prvi maši so se začeli zbirati prvi birmanci in botri. Prišlo je tudi mnogo tujcev, ki so občudovali okusno okrašen prostor pred cerkvijo in praznično pripravljeno cerkev. Ko je ob 9. šel slovesen sprevod v cerkev, je bila ta že do kraja napolnjena. Saj je bil to eden redkih dni, ko so prišli res skoro vsi farani v svojo farno cerkev k sv. maši, da slišijo očetovsko besedo svojega višjega pastirja. Po končani pridigi se je začelo birmovanje. Otroci so bili razvrščeni po celi dolžini cerkve, stranskih kapelah in še zunaj, saj jih je bilo lepo število 266, kot menda že lep čas ne. Pa kmalu je minil čas škofovega bivanja. Po slovesnih šmarnicah, kjer so vsi zlasti lepo prepevali pri petih litaniyah, so se med potrkavanjem zvonov odpeljali na bližnji Homec.

Kmalu za birmo je na praznik sv. Trojice prišlo prvo sv. obhajilo. Od same sreče letos otroci ne vedo, kateri dan bi bolj zapisali v svojo otroško dušo. Vesel je bil dan svete birme, a še lepši dan prvega obhajila. Ta slovesnost je tudi vsako leto tako prisrčna, da jo otroci že zelo težko čakajo. Lepo je bilo gledati dolgo vrsto malih dečkov in deklic, ki so šli prvokrat k Jezusu. Saj se jih je iz cele fare nabralo 77. Imele so pa veliko večino deklice, saj jih je bilo 48, med tem ko je bilo dečkov samo 29. Glede starosti pa so jih dečki prekosili, ker so imeli med seboj fanta, ki je bil star že 15 let. Bil je namreč s starši v Franciji in je šele sedaj doma prvo sv. obhajilo prejel. Posebno se je vsem ganljivo zdela ponovitev krstne obljube, ko so se s takim veseljem odpovali hudemu duhu in izpovedali vero v sv. Trojico. Popoldne je bil sprejem prvoobhajancev v Marijin vrtec. Marija jih bo najbolj varno pri Jezusu obdržala. V dvorani so prvoobhajancev njihovi tovariši iz vrtca priredili svečano deklamacijo, kjer se je vrstilo petje, deklamacije in igrice. Najlepše je pa gotovo vse slovesnosti tega dne naredilo prisrčno petje otrok.

Po prvem obhajilu pa je prišla v četrtek procesija sv. Reš. Telesa. Pokazala je, da naša fara še veruje v sv. Evharistijo. Saj je veličastnost procesije vse prevzela. Med molitvijo se je pomikala dolga vrsta vernikov, posebno tudi moških, od evangelija do evangelija. Neizmerno lepo pa je bilo ljudsko petje pri vsakem znamenju, ki ga je spremljala godba; po prihodu v cerkev pa je iz vseh grl zadonela proti nebu naša himna: Povsod Boga.

Da ostanemo točni kronisti, moramo zapisati še eno ali dve o naši proslavi majske deklaracije. Hitro je bila prirejena, a vendar tudi lepa. Okoli devete ure v soboto zvečer so se začele zbirati vrste ljudi. Prišla je godba, z njo naši fantje prosvetnega društva s svojo zastavo ter gasilci. Kmalu se je uredil sprevod, ki je šel med prepevanjem in veselim klicanjem po razsvetljenem trgu. Pokazal je, da Mengeš je in ostane slovenski, čeprav je moral za to svoje prepričanje toliko krivic pretrpeti. Pri vsem pa je ostala tiha in temna hiša, ki naj naše otroke vzgaja tudi v narodno zavednem duhu, ki naj bo v Sloveniji slovenski. Skoro celokupen učiteljski zbor je spremljal otroke na tem veselim pohodu, enega so pa pogrešali, katerega so najbolj upravičeno pričakovali, da kot predstavnik šole slovensko priseže na slovenski narodni program, katerega se je gotovo od svoje matere Slovenke učil.

Kako se pa pripravljamo na večjo poletno prireditev, poročamo na drugem mestu.

Po birmanju v kamniški dekaniji

V sredo, dne 2. junija je prevz. g. škof dr. Gregorij Rožman v Komendi zaključil vizitacijo in birmovanje v kamniški dekaniji. Za posamezne fare je bil dan škofovega obiska velika odlika in so ta dan povsod praznovali. Svojega nadpastirja so skušali povsod kar najlepše sprejeti in ga počastiti. Naj bi pa ta obisk rodil tudi vse duhovne dobrote, ki je z njimi prevz. g. škof hotel obogatiti naše duše: oznanjal nam je besedo božjo in delil sv. zakramente.

Zanimiv je pregled birmancev iz posameznih župnij in ga tu prinašamo.

Kamnik	431
Stranje	203
Gozd	100
Mekinje	133
Mengeš	266
Homec	103
Rova	57
Domžale	341
Ihan	114
Dob	282
Vranja peč	75
Motnik	113
Špitalič	76
Zg. Tuhinj	138
Šmartin v Tuh.	215
Sela pri Kamn.	114
Nevlje	115
Tunice	99
Vodice nad Lj.	377
Komenda	342

Skupaj . 3694

Komenda

Cerkveni roparji so se spravili nad Komendo ravno ob stoletnici, ko so v farni cerkvi ukradli rokovnjači srebrni kip sv. Petra. Zdaj pa je neznan zlikovec ukradel v podružni cerkvi na Križu dve stari sliki: sv. Martina in Križanje. Lansko leto pa je nekdo, morda isti ko zdaj na Križu, ukradel dvojno sliko iz velikega bandera, v podružni cerkvi v Suhadolah, v farni cerkvi pa Jelovškovo sliko sv. Janeza Evangelista. Poslednjo je ljubljanska policija izsledila in je bila vrnjena. — Kakor vsako leto, so se tudi letos verniki udeleževali šmarnic z veliko vnemo. Letos so pritegnili še otroci, ki se pripravljajo na birmo, tako, da se je majnika razdelilo 6167 obhajil.

Vodice

Dovolite gosp. urednik, da najprej nekaj sporočam o lepi procesiji na dan sv. R. T. Lepo vreme je vzbudilo v vseh vernikih veselje razpoloženje. Procesije so se udeležili farani v izredno obilnem številu tudi iz podružnic. Vso hvalo zasluži vodiška godba na pihala, ki se je prav za ta praznik naučila nove komade in vso procesijo piskala veselo in prav dobro le evarhistične pesmi. Fantovski odsek prosvetnega društva je nastopil v novih krojih. Tudi narodne noše so nastopile v res lepih oblekah. Pri vseh štirih postajah je bilo ljudsko petje. Lepo je bilo slišati pogumno otroško petje skupaj z odraslimi. Za Najsvetejšim je pri nas prostor za žene, vsi drugi gredo spodaj ali za banderi, vsaka soseska za svojimi, ali pa pri svojih organizacijah, ko je večji del fare organiziran v cerkvenih organizacijah. Doro pa so jo pogodile naše matere, da so najmanjše otroke s seboj pripeljale in z njimi skupaj šli za procesijo. Ali ni to lep prizor: Mati skupaj s svojimi najmanjšimi ljubljenci kleči pred sv. hostijo, da Jezus blagoslovi mater in otroke.

23. maja smo imeli prvo sv. obhajilo, katero je prejelo 96 otrok iz naših štirih šol. Ako bi bile še štiri učenke godne za sveto obhajilo, bi prejelo kar 100 otrok prvo sveto obhajilo in bi bili prav vsi otroci že v prvem letu šolanja pri sv. obhajilu. Slovesnost je zelo vplivala na vse. Cerkev je bila polna, kakor malokdaj pri nas in nad 500 obhajil je bilo pri tej nedeljski maši razdeljenih. Sedaj pa ti otroci in drugi hodijo dan za dnevom k šmarnicam in tedaj k sv. obhajilu, da se tako pripravljajo na sv. birmo, ki bo 1. junija in jih bo šlo skoraj 400 k birmi, o čemur sporočimo prihodnjič. Za sprejem škofa se pridno pripravljamo.

Dne 23. maja je bila v Grobljah tekma fantovskih odsekov, katere so se udeležili tudi naši fantje v lepem številu in s krasnim uspehom. Kdor je opazoval, kako so fantje več mesecev, po dvakrat v tednu, prihajali zvečer v društvo, in dasi že trudni od stanovskega dela, se tukaj resno učili in vadili ure in ure, ni bil nič presenečen nad krasnim uspehom.

Dob

V Dobu je umrl 24. maja t. l. Kurnik Anton, sodni sluga v pokoju v lepi starosti 88 let. Pokojni je bil rojen na Raki na Dolnjemskem. Služboval je v raznih krajih, slednjič pa pri okr. sodišču na Brdu kot sodni sluga. Bil je splošno priljubljen kot zvest in vesten delavec. Zasluženi pokoj je užival več let v Dobu, kjer tudi čaka njegovo truplo vstajenja, plemenita duša pa naj uživa večno plačilo v rajju!

25. aprila smo imeli dobro uspelo materinsko proslavo z zelo raznovrstnim sporedom. Poleg dveh deklamacij, posvečenih materinemu spominu ter uprizoritve primerne otroške igre »Naočniki«, je zelo dobro zapel otroški pevski zbor. Ob ubranih zvokih tamburaškega zbora so nato nastopili mladci in člani fantovskega odseka s

petimi, članice dekliskega krožka pa z dvema vajama. Posebno je ugajalo izvajanje fantovske »Naprej zastave slave«, in dekliske »Venček na glavi«. Kot zaključno točko pa so dekleta pokazala še dramatični prizor »Perice«. Veseli smo bili tega nastopa, ki je bil odsev razgibanosti mladine, ki se hoče vsestransko krepiti. Cela prireditve pa je izvenela v eno misel, izkazati hvaležnost materam za delo v njihovem težkem poklicu.

V torek 11. maja pa je bila v župniji slovesnost sv. birme. Z radostjo je vse pričakovalo prihoda prevzvišenega nadpastirja. Fantje kolesarji so jih počakali na Viru, ter od tam spremljali. Kljub delavniku je bilo pri sprejemu poleg raznih organizacij in mladine obeh šol, navzočih zelo mnogo ljudi. Čuden vtis pa so napravili otroci Krtinske šole, ki so bili brez učiteljstva in brez šolske zastave. Zvečer ob 8 se je pa vršila v Domu slavnostna akademija. Posameznj odseki so z njo pokazali nekaj točk zunanjega prosvetnega dela. Za uvod je otroški pevski zbor zapel prav iz srca krepko pesem: »Dvigni se«, ter »Rože za Marijo«. Fantje in dekleta so pa nastopili vsak z nekaj športno telovadnimi vajami. Pevci pa so uprizorili dve dejanji spevoigre: »Adam Ravbar«. Med cele prireditve je za glasbenimi točkami sodeloval tamburaški zbor. O prireditvi so se vsi zelo pohvalno izražali.

Drugi dan je 282 birmancev prejelo zakrament sv. birme, katera naj jim da moč in milost, da bi vedno ostali navdušeni borci za kraljestvo Kristusovo.

Popoldne sta bili obiska prevzvišenega deležni še podružnici na Krtini in Škocjanu, kar je ljudi tam zelo razveselilo. Pri cerkvah so si ogledali vse podrobnosti, kakor tudi zgodovinske znamenitosti, ter se prijazno razgovorili z ljudmi. Iz Škocjana so se podali še k Sv. Trojici v moravški župniji, nakar so se skozi Brezovico vrnili nazaj v Dob.

Mekinje

Ob birmovanju pri nas 5. maja je bilo birmanih 133 otrok. Vseh v tej župniji bivačih otrok pa je bilo doma in drugod v letošnjem maju birmanih 153. Umetno in ljudsko petje pri naši škofovi maši je našlo mnogo priznanja. — Na praznik presv. Trojice je 23 otrok prvokrat prejelo Jezusa v sv. R. Telesu. Slavnost je lepo povzdigoval otroško petje. Isto petje se bo zopet razlegalo v lepi cerkvi v Grobljah v sredo 16. junija nekako ob pol 8 uri, ko bo tam sveta maša o priliki izleta tukajšnje šole na misijonsko razstavo. — Neimenovani dobrotnik je podaril cerkvi lepo mizo iz orehovega lesa, ki se bo rabila v kongregacijski sobi Bog povrni!

Stranje

Zadnje čase se je od nekod priklatila pljučnica v župnijo in je pobrala precej ljudi. Zanimiv je smrtni slučaj zakoncev Ane in pa Jakoba Osolnik. Prva je umrla žena. Mož je bil še zdrav in čvrst pri pogrebu. Nihče ni pričakoval, da ji bo v teku štirinajstih dni sledil v grob. Pa je vendar bilo tako. Vsi, ki so jo poznali, vedo, da sta se na vso moč rada imela in res vzorno ljubila, zato jima kar privoščimo, da sta združena tudi v smrti in v grobu. — Pri sv. birmi so bili dne 3. maja 203 otroci. Večji del so bili iz domače župnije, nekaj pa tujih; zato je pa tudi nekaj naših šlo k sveti birmi drugam. — Šmarnična pobožnost je nekaj zelo lepega, pa so se je naši ljudje letos kar premalo udeleževali. — Kakor se sliši, elektrike še ne bomo kmalu dobili. Še takrat bomo premišljevali, ali bi jo vzeli ali ne, kadar se bo dobila kakšna toliko dobra duša, da jo bo nam »šenkala«.

Peče

Procesija Marije Pomočnice dne 30. maja se je vršila z veliko slovesnostjo in ob naj-

lepšem vremenu. Udeležba vernih častilcev Marijinih je bila nad vse velika. Toliko ljudstva pa ne vidi Peška fara vsak dan. Peče so vendar skupaj ljudstva par tisoč. Tu se vidi, kaj premore Marija — Marija Pomočnica! Od nje pričakuje verno ljudstvo pomoči v sedanjih težkih časih. Govornik gospod Jernej Hafner iz Moravc je v svojem govoru pred cerkvijo povdarjal zlasti to, da je Marija, Pomočnica kristjanov tudi res delilca vseh milosti, da je bila potrebna v boju zoper Turke in srednjeveške krivoverce, potrebna pa je enako in še bolj dandanes zoper boljševeške brezverce in nacionalistične pagane. Potrebna je Marija nam vsem: mladim in bogatim, starim in sirmašnim. Vsi imamo dovolj potreb in težav, Marija pa za nas vse dovolj pomoči in milosti.

Moravče

Umri so: 11. aprila Avbelj Janez, pos., 66 let, Limbarska gora (Spodnji mežnar); prvi, ki ga je previdel in pokopal novi gosp. župnik; Križman Pavel, pos., 73 let, Selo 40 (rojen v Trstu); 21. aprila so pokopali v Hotiču 26 letnega fanta Vincencija Klavbar, Katarija 21, ki je utonil 14. novembra 1936 v Savi pri Ribčah in bil 5 mesecev pogrešan; Požar Janez 1½ zemljak, Gorenje 10 (Sp. Koseze), 74 let; Orehek France, Zgor. Koseze 9, 84 leten; v Križevski vasi pa 73 letni čevljar, samski Blaž Močilnikar. Naj počivajo v miru!

Poročili so se v maju 1937: Hrovat Janez, 80 leten kočar, Gradišče 11 z 34 letno Katarino Urbanija, Gorica 16, sv. Martina; 72 l. ¾ zemljak Jamšek Fr., Dole 23 sv. Andreja s 53 letno Jero Tekavec, Vrhe 11; 49 letni cestar Kraševac Janez, Gorica 14 sv. Martina z 44 letno Marijo Škofic, Moravc — Przne 42; žand. narednik Barle Josip, št. Vid nad Ljubljano 93 s posestnico in gostilničarko Izabelo Orehek, Moravc 1; učitelj Škulj Edvard, Gor. Firmiče, rojen Ponikve — Dobropole in zasebna uradnica Angela Dolšina, Ljubljana (roj. Velike Lašče, Podsmreka 3); ta dva je poročil na Hribcih, doma pa pogostil nevestin brat g. kaplan Janez Dolšina. — Naj bi vsi naši v zakonskem stanju srečo in blagoslov božji!

Precej družin strada, eni že od Božiča, drugi od Velike noči. Živeža nimajo več, denarja nikoli imeli niso, javnih del še ni, kmetje delavcev nimajo s čim plačati, občina nima zadosti dohodkov, doseganja podpore banovine ne zadošča. Ali poklicane oblasti vedo to? Ali bodo mogle pomagati? Pomoč je nujno potrebna!

Začudo veliko prosjakov hodi vsak dan po moravški dolini. Pred in po shodu na Limbarski gori skoro 100. Kmetje mnogi še sami nimajo kaj jesti in ne denarja, da bi si kupili. Ali oblast ne more tega kako bolje urediti?

Binkoštni shod na Limbarski gori se je letos zelo lepo vršil ob najlepšem vremenu in veliki udeležbi. Glavno službo božjo je imel p. Francž iz Kamnika. Darovanja se je udeležila cela cerkev, da je bilo mogoče kriti vse stroške shoda in plačati razne stroške iz prejšnjih let. Sv. obhajil je bilo 650. Cerkovnikovi so dobro, poceni in neutrudno stregli romarjem. Baraki pod cerkvijo, ki sta kazili pogled na cerkev in z gostilniškim obratovanjem motili pobožnosti v cerkvi in bili večkrat povod neredu, se morata na zahtevo cerkvenega predstojništva odstraniti (svet je last cerkve). Pred enim mesecem so obiskali to prelepo goro gg. dr. Korošec, dr. Natlačen z gospo i. dr. Cerkev sv. Valentina in druge stavbe na strehah potrebujejo nujnega popravila, ki ga sama cerkev ne zmore. Morda bi ji okoličani malo pomagali?

Zegnanje pri Sv. Trojici 23. maja je bilo združeno z odkritjem spominske plošče na rojstni hiši pok. profesorja dr. Valetina Rožiča. Govorniki so slavili zaslužnega rojaka

z opisom njegovih zaslug za Koroške Slovence, in dijake tehnične šole v Ljubljani, za šolo in cerkev, za moravške kraje, slovensko ljudstvo in jugoslovansko državo. Govorili so: domači učitelj, senator in ljubljanski podžupan dr. Ravnihar, drž. pravnik dr. Fellacher i. dr. Moravški nadžupnik Hafner F. je povdaril, da je pok. dr. Val. Rožič mnogo in požrtvovalno delal celo svoje življenje za ljudske koristi, ker ga je k temu priganjala predvsem krščanska ljubezen, katero je zajemal iz vere v Boga in globoko občutene lepote slovenske zemlje, ki je zlasti od Sv. Trojice daleč vidna in izredno pestra. V drugem času in okoliščinah bi bil zaslužni pokojnik še mnogo več dosegel za svoj kraj in ljudstvo, s katerim so ga žal razdvojile Živkovičeve volitve, pri katerih je dr. Rožič kandidiral iz želje, da bi mogel delati, pomagati ljudem in kraju, a v zmotni misli, da bodo takratne absolutistične razmere trajale dolgo dobo in bi Slovenci ne mogli zdržati v opoziciji. Tako je dobri mož, ki mu morajo Moravče, zlasti Sv. Trojica ohraniti hvaležen spomin za mnoga dobra dela in veliko ljubezen do rodnega kraja in ljudstva, nehote in nevede zapustil ljudstvo in se znašel v družbi ljudi, katerih ljudstvu škodljivi program je celo svoje življenje zavračal (bil je pred vojsko tajnik Slovenske ljudske stranke!), a kot glasnik vsenarodnih in državnih koristi v njih poboljšljivost še veroval. Spoznanje svoje zmotne in politiki, bridkost slovenskega ljudstva, ki so ga njegovi novi prijatelji »v imenu naroda in države« z nasiljevali in nesrečna smrt vladarja, v katerega je imel dobri mož vse zaupanje, so ga mnogo prežgodaj umorile, orjaka. Moravški kot ga

po pravici obžaluje in mu sme ter mora ohraniti hvaležen spomin. Še bolj pa koroški Slovenci in njegovi dijaki!

In kar je več vredno: Kdor je dr. Val. Rožiča res poznal, veruje, da ga bo Bog bolj milostno sodil in bolj pravično poplačal kakor ljudje...

Št. Vid pri Lukovici

Naš se še mi enkrat oglasimo. Za enkrat bomo našeli samo naše cerkvene novice. Našo cerkev namreč postopoma popravljamo in polepšujemo. Iz zapuščine plemenitega cerkvenega dobrotnika Andreja Stojca bomo napravili nov cerkveni tlak in lepe moderne klopi, kar je oboje že v delu. Les za klopi so večinoma ljudje sami darovali. Veliki oltar je dobil nazaj nekdanji dragoceni tabernakelj in prvotni umetniški kip sv. Vida. Tako je postal naš oltar spet prav odlično baročno delo iz srede 18. stol. Za mesec junij in za prve petke je neimenovana dobrotnica dala naslikati slikarici Wanisch za veliki oltar sliko Srca Jezusovega, ki je vsem všeč. Dve drugi osebi sta naročili pri šolskih sestrah mašni plašč, spet drugi so kupili za Marijin oltar tepih, obnovili okvir pri Mariji Pomagaj in dali istim sestram znova pretkati dragocen procesni baldahin. Naša vrla dekleta pa so navezle kar tri jako lepe oltarne prte. Iz naših skrinj so poromale stare avstrijske krone v Ljubljano, da so jih tam prekovali v dragocen ciborij. Poudariti pa moramo, da je naša cerkev dobila te darove ne da bi kdo ljudi k temu nagovarjal. Naši šentvidci so sami od sebe za svojo cerkev že od nekaj navdušeni in jo bogato oskrbujejo z vsem potrebnim.

Pozdravil nas je v imenu »okolice« Miš Leopold iz Gorjuše. Sploh je Primšekov Potue imel ta dan važno vlogo. Sukal se je kot kak »rdeči korporat« in vzbujal pozornost. Ko smo prejel Poldetov pozdrav, začela se je družba po svoje zabavati. Nekateri so se povzpeli celo v zvonik in so zvonili. Orožnikom, ki so nas spremljali v skrbi, da se nam ne bi pripetila kaka nezgoda, to ni bilo všeč. Zvonarji so morali dol! Med govorenjem in dvournim namigavanjem, se je razlegala pomenljiva pesem, katero je večina že znala na pamet, drugim so jo pa delili tiskano.

Nazaj grede v Dob so pa bili nekateri že kar korajzni. Kako tudi ne, ko so pili mošt iz graščine Krumperk na Taboru. Mošt jim je stopil v glavo, da so začeli nekateri med potom že pesti kazati. Ko smo se v Dobu še dobro pokrepčali, so se Ljubljanci prijazno poslovili od nas z zagotovilo, da še letos zopet pridejo na Tabor.

Domačini smo pa še nekaj časa dajali duška veselju na lepo izvršenem izletu na Tabor in ko je pijača razvozljala jezik, so se pa rdečkarji sami sebe razkrinkali, kdo so in kaj nameravajo. Izreki: »še orožja nam manjka, sicer nas je že dosti, da zmagamo« ali »taki izleti in enake prireditve nam množe naše vrste« so jasne priče, da nekatere ljudi teh vrst žeja po krvi kakor n. pr. na Španskem itd. Za njih jasne besede jim moramo biti hvaležni. Zdaj poznamo njih namen in da imamo prave brezverce, ki si nadevajo masko komunizma na svoj obraz, v svoji sredi. Nevarnost je odkrita, ogibaj se je! Skozi ovčji kožuh se pri tem svetlem soncu dobro vidi volka.

Grobje

Naša Podružnica ZZD je organizirala za nedeljo, 6. junija 1937 izlet k Mariji Pomagaj na Brezjah in na Bled. Oglasilo se nas je 30 in upamo, da bomo imeli lepo vreme. Prihodnjic bomo pa poročali, kako je bilo.

Delavska stran

Količevo

Vnebohod na Količevem leta 1937 moremo imenovati konec slepomišenja komunističnih sleparjev, organiziranih v krščanski JSZ iz Bonačeve tovarne. Vse tovarne v okolici so ta praznik ustavile svoje obratovanje, le Bonačeva na Količevem je skrunila Gospodov dan. Kdo pa je zakrivil ta zločin, ki se bo nad delavci prej ali kasneje maščeval? Ali mar podjetnik? Ne! Podjetnik je dal delavcem na izbiro, da delajo na Vnebohod ali praznujejo.

Med delavce so posegli naši gospodje zapupniki in toliko časa govorili naprej in nazaj, namigavali in pretili, da se je večina delavstva odločila, da na praznik Vnebohod dela. S tem so si pa tudi sami podpisali obsodbo. Ali veš, dragi tovariš, kako oblast si s tem lastiš? Katoliška Cerkev je postavila praznik Vnebohod in edino ona ima oblast ga odpraviti. Ali veš, kaj pomeni prevzeti prokletstvo Gospodovo nase: »Kdor Cerkev ne posluša, naj ti bo kot nevernik in pogan«. Ali se zavedaš, da vsi smrtni grehi, ko ste opustili sv. mašo in opravljali hlapčevska dela brez zadostnega vzroka, vpijejo k Bogu za maščevanje? Ne bodi kratkoviden, da ne bi vedel, zakaj toliko podjetij propade, medtem ko kmetije stoletja in stoletja nosijo isto ime lastnika. Niso krivi temu samo grehi podjetnikov, ampak tudi naši grehi.

Ne pišemo tega zaradi »gospodov« v Bonačevi tovarni, ker ti so že ušli v Krtino in govore iz Ivana Rupnika, katerega ni nikjer — gredo se skrivalice — so nepoboljšljivi — ampak zaradi vas, tovariši, ki se teh strahov bojite, katerih pa nikjer ni. Zaspeljeni so od Moskve. Ali boste slepcem sledili? Ali veste, kak je konec, ako slepec slepca vodi?

»Ali je mobilizacija?« so se ljudje izpraševali v nedeljo 23. maja 1937 popoldne, ko

so videli nepregledno množico kolesarjev in kolesaric na državni cesti od Ljubljane proti Domžalam. Drugi, ki se na vojaške zadeve bolj razumejo so ugovarjali, da bi bila mobilizacija ker so bile ženske vmes. Tretji so pravo zadeli, ko so rekli, komunisti gredo na manevre. In res so šli ali bolje: večina se je vozila. Naprej je vozil avto, na katerem je držal nekdo razvito veliko slovensko trobojnico. Generalni štab se je peljal v avtu. Niže šarje in prostaki pa so se vozili na kolesih. Nekaj je bilo pa tudi pešcev. Med potom so skušali pozornost nase obračati z medklici n. pr. Živela ljudska fronta! Živel proletarijat!

Čim dalje je sprevid trajal, tem več je bilo udeležencev. Domžale so dale svoje rdeče tovariše, Vir svoje — pa brez gospode — Količevo je pa poslalo prav častno zastopstvo »gospodov zaupnikov« in prostakov. Radoveden, kam je namenjena ta družba, sem jo mahnil z njimi. Bil sem prepričan, da se mi ne pozna na zunaj, da nisem rdeč. Šli smo dalje v Dob, toda še nismo bili na cilju. Avto nam je delal pot skozi Dob dalje na Gorjušo in v graščino Krumperk. Radoveden, zakaj smo ostali v graščini, sem takoj spoznal, da rdeči imajo tudi graščine radi, vsaj zato, da so spravili svoja kolesa v graščini, ker naša pot še ni bila končana.

»Na Tabor!«

Na Tabor! Ta klic je pognal vso množico v krumperške gozdove in v dvajsetih minutah smo bili pri ihanski podružnici sv. Kungunde na Taboru.

Tam so nekateri vdrli v cerkev in v zvonik, kjer so začeli zvoniti. V cerkvi so se norčevali iz cerkvenih obredov — nekateri igrali mašnike in maševali, drugi so imeli svoje norčije s kipi svetnikov. Čudna božja pot!

KA za fante

V nedeljo, dne 9. maja je na sestanku KA za fante iz kamniške in moravške dekanije predaval g. France Pernišek o ljubezni do bližnjega kot drugi največji zapovedi za vsakega kristjana. Udeležba je bila manjša, ker je bila ta dan v Domžalah birma in tudi mengeški fantje se niso udeležili.

PRIHODNJI SESTANEK

v nedeljo, 13. junija ob 8

(v stari dvorani, vhod z dvorišča Misijonišča).

Ta dan je prvi dan misijonskega tedna v Grobljah in je ob 7 otvoritev misijonske razstave. Sestanek imamo ob 8 in se razgovorimo o rediteljstvu za dan misij. kongresa (20. junija). Pride tudi najbrž zastopnik ŽFO, da dá navodila za celjsko prireditve.

UREDNIŠTVO. Sv. Trojica. Ker smo dopis z enako vsebino prejeli že preje iz Moravč, Vašega za to številko nismo porabili. Lepa hvala! Pa drugič spet kaj. — Homec. Nihče ni nič poročal o proslavi 30 letnice Vašega društva. Morda radi tega ne, ker je bila združena s plesom v gostilni. Mnogo se govori. Sporočite, da bomo iz pravega vira zvedeli!

Naša društva

Mengeš

Tudi letošnje leto društvenega dela se sme s korajžo uvrstiti med tovariše prejšnjih let. Saj smemo reči, da smo končali sezono, v kateri naše društvo ni spalo. Povdarek letošnjega leta je bil posebno v novi smeri igranja. Nekako s strahom smo na fantovski akademiji začeli z duhovno igro »Teophilus«, bali smo se, kako jo bodo gledavci, ali če rečemo po novem, igralci v dvorani, sprejeli. Toda prestala je svoj krst. Dalo nam je poguma in lotili smo se lepe, toda za deželo res težke Gregorinove božične igre »Kralj z neba«. Ker nam je ta uspela po priznanju avtorja samega, smo se lotili druge, še težje velikonočne pasijonske: »V času obiskanja«. Sredi priprave smo šele spoznali, kako je res težka in koliko razumevanja, pa tudi oderske vajenosti zahteva; toda tudi ta je lepo uspela. Res je bilo z vsem veliko dela in žrtev, toda prepričani smo, da ne zastoj. Pridobili so sodelavci in tisti, ki so v tolikem številu prišli gledat. Saj je k zadnji predstavi prišlo posebno veliko število iz Kamnika.

Glavni sad tega je bilo prepričanje, da ljudje ne iščejo danes samo neumnih burk in praznih zaljubljenih dram, temveč so bolj zadovoljni z resno, močno versko igro. Tako stopi tudi oder v službo farne skupnosti in prepotrebne katoliške akcije. Seveda so to samo začetki. Vmes so se pa vrstili sestanki fantovski in deklinski, ki so podajali našim mladim prepotrebno stanovsko izobrazbo in srčno kulturo.

Motil bi se pa, kdor misli, da je naše delo za letos končano. Čaka nas namreč še težka naloga, da dostojno proslavimo 40 letnico obstoja našega društva ter se tako oddolžimo svojim prednikom, ki so s tolikim trudom in s tako požrtvovalnostjo zorali prosvetno ledino in skozi vsa leta sejali zlata semena katoliške kulture ter tako prav gotovo poleg naših verskih organizacij, v veliki meri pripomogli, da je Mengeš tak, kakršen je, ostal zvest Bogu in svojemu narodu.

Proslavo bomo imeli 25. julija in na predvečer. Za ta dan je določen tudi prosvetni dan za našo dekanijo. Natančen spored bomo še objavili. Na predvečer bo po sedanjih načrtih slavnostna spominska akademija; drugi dan dopoldne sv. maša z ljudskim petjem. Po sv. maši tabor, kjer bodo govorili priznani govorniki iz Ljubljane o naših sodobnih narodnih in socialnih nalogah. Popoldne pete litanije z ljudskim petjem, nastop naših fantov in deklet iz celega okrožja kamniškega. Že sedaj vabimo vse prijatelje katoliške in slovenske kulture, ki je bila zadnja leta tako hudo in krivično od lastnih bratov preganjana, da se te proslave udeležijo, da skupno pokažemo, da nas tudi izdajstvo in krivice niso uničile, ampak utrdile.

Na svidenje na zgodovinskih mengeških tleh! Bog živi!

Komenda

Sedaj, ko je dramatični odsek Prosvetnega društva zaključil svoje delo in ko so fantje in dekleta pokazali, česa so se preko zime naučili, je prav, da napravimo čez to delo bilanco.

Otvoritvena predstava je bila Finžgarjev »Divji lovec«, ki je ljudem vedno všeč. Igralci so se potrudili, nekateri so kar prav dobro zaigrali, vendar pa je bila skupinska igra precej šibka, zlasti v tretjem in četrtem dejanju.

Na Štefanovo je bila uprizorjena Dickensova božična igra »Cvrček za pečko«. Dejal bi, da ta igra ni prav nič za današnje dni,

ko so zgodbe o revnih, ki obogatijo, nekako v posmeh vsem revežem. Ima pa kljub temu v sebi toliko toplega doživljanja, da je prevzela ljudi in igralce in je bila temu primerno tudi igrana.

Zaključili pa so igralci sezono z Rostandovo povojno dramo »Vest«. Uprizoritev je bila visoko nad povprečnostjo, igralci brez izjeme dobri, tako, da smo občutili vso težo strahotnih posledic vojne, ki so, kakor vse kaže, po borih dvajsetih letih pozabljene.

Pot, ki si jo je začrtala igralska družina je prava. Igre vprizarjamo, da vzgajamo, sicer je bolje, da ne igramo. Komade, ki jih uprizarjajo nekatera društva, z izgovorom, da gledalci »težjih« stvari ne razumejo, so kaj čudna krma za »narodovo prosvetiva-nje«.

Moščanski gasilci so gostovali z Jalenovo »Leseno pečko«. Saj so igrali čisto dobro, a človek se nehote vpraša, če je mogoče, da je to stvar napisal tisti Jalen, ki nam je dal »Srenjo in dom«.

Gostje so bili tudi komenski stavbinci, ki so segli po sodobnem Kranjčevem »Detektivu Megli«. Igralci so nas pripravili do smeha, obenem pa smo čutili vso tragiko ljudi pod sabotčevskimi župani. Stavbinci so nam pokazali, kaj zmorejo z dobro voljo tudi novinci, so pa nekateri in to posebno pri ponovitvi v Grobljah, pretiravali.

Akademija, ki so jo priredili fantje in dekleta v proslavo »Materinskega dne« je uspela. Levji delež so nosila dekleta, ki bi s tem programom lahko nastopile kar same. Kje neki so fantje? Za dekleta je bil oder veliko premajhen, pa se sliši, da je bila to zadnja prireditev v cerkveni dvorani, ki dobiva prepotrebno nadomestilo v rasti novega »Doma«.

Kamnik

Proslava majniške deklaracije se je vršila v Kamniku na sledeči način: Na večer so mnoge hiše, ne pa vse, kar bi bilo pričakovati, razobesile zastave, na Malem gradu je igrala godba in je bilo oddanih v počastitev tega dogodka 24 strelav. Na

Kratni in na Zapricami sta gorela kresova. V nedeljo 30. maja pa je priredilo Prosvetno društvo Kamnik v Kamniškem domu akademijo. Oktet je zapel pod vodstvom organista g. Loboda štiri primerne pesmi. Nato sta sledili dve deklamaciji in govor predsednika društva dr. D. Žvokelj. Končno je bila uprizorjena še Vombegarjeva enodejanka »Naša pravda«. — K vsej stvari bi pripomnili tole: Obletnica Majniške deklaracije bi morala biti naš narodni praznik. Zato bi ga bilo treba obhajati z največjim slavljem. Kdor bi se hotel izogniti, naj bi bil proglašen za odpadnika. Mladina bi morala iti na plan, namesto akademij, če pa bi bile, bi morale biti skrbno pripravljene, naj bi šel narod na cesto in dal duška svojemu veselju. Časopis, ki grdi to naše Pismo, pa naj bi ne imel več vstopa v slovensko hišo. — Vsega tega Kamnik te dni ni pokazal, kje je krivda? — Tudi vemo, da prihaja v naše mesto do 100 izvodov onega časopisa, ki izdaja slovensko ime in je oskrnil narodno svetinjo Majniške deklaracije.

20 letnico majniške deklaracije v Moravčah

bomo obhajali v nedeljo 13. junija ob 11. uri dopoldne pred župno cerkvijo (ob dežju v Ljudskem domu).

Spored: Ob 10 sv. maša z zahvalno pesmijo v zahvalo Previdnosti božji, ki nas je po majniški deklaraciji osvobodila tujega jarma.

Ob 11 govori, petje, godba, deklamacije. Za sklep: slavnostni obhod okoli središča Moravč, narodna in državna himna, počastitev naših padlih vojakov pri spomeniku.

Pojo združeni pevski zbori moravske dekanije.

Vabljeni narodne noše, zastave, vsi zavodni Slovenci in Slovenke moravske dekanije.

Pokažimo s tisočero udeležbo, da se vedamo svojih narodnih pravic in dolžnosti!

Za pripravljalni odbor:

Lavrič Ignacij, župan.

Hafner Fran, nadžupnik.

Otroški kotiček

Piše striček Podgorski,
p. Stahovica pri Kamniku.

ALI POZNATE VSI?

Koga pa?

Našega velikega misijonarja, neutrudnega delavca za zveličanje neumrljivih duš. Ime mu je Friderik Baraga. Morebiti imate še v nekateri hiši njegov molitvenik »Dušna paša«? Pod streho kje morebiti še tudi »Zlata jabolka«?

Vsak otrok ga mora poznati. Najbolj ga bo poznal, če bo tudi sam vngel za misijonsko delo sv. Cerkev. Ne pravim s tem, da mora vsak hoditi po stopinjah, katere nam je pokazal Baraga. Zadosti bo, če bomo doma z vneto podpirali misijonsko delo sv. Cerkev. Kako to delamo, nam pove vsak katekizem. Samo pridno se ga učite.

Skrbno se priporočajte temu svetemu možu v svojih molitvah. Pa tudi za to molite, da bi ta mož čimpreje dosegel čast oltarja. Žal, da danes svet povzdiguje samo sport in rekorde in samo v teh vidi našo srečo in rešitev. Vedite, da Bog gleda na nas z drugačnimi očmi. On bo cenil naš narod po tem, koliko svetih in po svetosti hrepenečih ljudi mu bomo dali.

Ne pozabite tudi na veliko delo, katero si je naložil naš duhovni voditelj in učitelj,

škof dr. Gregorij Rožman. Sezidati hoče v Ljubljani Baragovo semenišče, hišo, v kateri bodo vzgajali bodoče duhovnike naše škofije. Kaj pravite, ali bi otroci obeh naših dekanij, vsi skupaj ne zmogli spraviti vsaj 4000 Din? Vsak otrok po en dinar! Začnite! Poskusite! Vsaka župnija zase! Nabrano vsoto pa pošljite »Našemu listu«. Njegov blagajnik bo gotovo rad zbiral poslane prispevke, bo potrpežljivo čakal na 4000 Din in skupno vsoto poslal v Ljubljano pod naslovom: »Otroci kamniške in moravske dekanije«.

VRSTA NAŠIH MOŽ

Kar čez Limbarsko goro jo bomo udarili tja v prijazni trg Moravče. Skoro tik ob cerkvi stoji slavnoznana Jurkova hiša, kjer je prišel na svet znameniti naš pisatelj dr. Franc Detela. Dolga je vrsta njegovih spisov, zato naj vam jih naštejemo le nekaj, da se vam vaše mlade glave preveč ne utrudijo. Morebiti boste še najbolj poznali tisto njegovo povest, ki nosi ime »Svetloba in senca«. Izdala jo je svojčas Mohorjeva družba in so jo ljudje prav z veseljem prebirali. Izmed ostalih naj vam omenim lepo povest »Trojka« in pa zgo-

dovinsko povest »Takšni so«. Tudi to dvoje knjig je izšlo v Mohorjevi družbi. Mogoče jih imate tudi pri vas doma?

Mimogrede skočimo še tja na Vače, kjer je bil doma nekdanji tržaški škof Jernej Ravnikar.

Nazaj grede se bomo spomnili, da je tudi mala župnija Peče nam dala moža, mimo katerega ne smemo iti kar meni nič tebi nič. Ta mož je zgodovinar dr. Josip Mal. Tam, kjer ste naročeni na knjige družbe sv. Mohorja, boste gotovo poznali knjigo »Zgodovina slovenskega naroda«, katero piše on. Le pridno jo berite! Nič ne de, če niso v njej same povesti. Tudi znanje zgodovine nam je potrebno.

Sedaj pa bomo šli v moravške hribe in se bomo ustavili pri podružnici Sv. Križa. Tam je tekla zibelka velikemu učenjaku, ki si je s svojo učenostjo prislužil celo naslov: Jurij baron Vega se je pisal. Izdal je več učenih računskih knjig, tako učenih da se nam, ki hodimo v male šole niti ne sanja ne, da morejo biti na svetu tako učene knjige. Od Sv. Križa pa se podajmo k Sv. Trojici. Tam na prijaznem gričku, odkoder je silno lep razgled zlasti na gorenjsko stran in na Kamniške planine, nam bodo radi pokazali domačini Ostankov dom in nam bodo s ponosom povedali, da se je tam rodil dr. Valentin Rožič. Velik del svojega življenja je preživel ta mož na Koroškem, zato ni nič čudnega, če ga imajo Koroški Slovenci še danes kakor za svojega očeta, variha in branitelja. Silno veliko je zanje storil z besedo in v dejanju. Zato je umevna njegova bol, ker smo pri znanem plebiscitu izgubili svoje brate tam na Koroškem. Prepričan sem, da je ta svetu prikrita bolečina glodala na njegovem sicer krepkem zdravju in mu pripomogla po svoje do prezgodnje smrti. Če se vračamo iz Moravc po stari, nekdanji cesti nazaj na veliko cesto, bomo šli skozi vas Koseze. Spominska plošča na eni izmed ondotnih hiš nam bo povedala, da se je tam rodil slovenski pesnik Jovan Vesel Koseski. V davnih dneh so ga zelo povzdigovali, kot nedosežno velikega in imenitnega pesnika danes je pa mož skoroda pozabljen. In če bo svet pozabil tudi vse njegove pesmi, tele vrstice njegove ne sme nikdo pozabiti:

»Biti slovenske krvi, bodi Slovencu ponos!«

STRIČKOVA POŠTA

Stričku je zelo dolgčas. Toliko da ne joka. Vsi njegovi srčno ljubljeni nečaki so nanj pozabili. Niti ene črkice, niti ene črtice! Od nikoder nič, od nikogar nič! Kamniška stran se je zarila v botrinske darove, moravska se je menda zagledala tja na Limbarsko goro, strička starega onemoglega in nadušljivega — khm, khm, khm! — ste pa lepo pozabili. Striček pričakuje, da se boste poboljšali, zato ne bo zarohnel nad vami, kakor bi po vseh božjih in človeških postavah po pravici zaslužili. Lepo mirno se bo vsedel v kot in — khm, khm, khm! — kašljal bo in čakal vašega poboljšanja. Khm, khm, khm... Ali se bomo na misijonskem tednu kaj srečali tam v Grobljah?

UGANKA

r m e n i b j u b
a o č i t r a v i
t l o e o j z n t
i o t m a j e i r
r š e š K m l k a
t v v i d u e t v
s i c n i i n i n
s l a t s p e l i
o j i d u m e s k

Berite tele črke v določenem redu in lepo po vrsti, pa boste dobili začetek vam znane in tudi za vas primerne pesmi.

Pravilne rešitve pošljete do 23. junija na vam že dobro znani naslov strička Podgorskega.

V maju smo. Doživeli ste morebiti pred kratkim hudo nevihto. Ponekod je bila še celo toča. Kaj ko bi bili še tako prijazni in bi stričku napisali za nalogo spis hude ure. »Ob hudi uri« se glasi naslov. Povejte kako se pripravlja k hudi uri, kako se ljudje vedejo ob hudi uri in kako je potem, ko mine huda ura.

Tudi to pisanje pošljete do ravnoistega dne.

HRANILNICA IN POSOJILNICA V KAMNIKU

registr. zadruga z neomejeno zavezo
(Šutna št. 22 - v lastni hiši)

Nove vloge, prosto plačljive, obrestuje po 3⁰/₀, vezane po dogovoru.

Jamstvo presega večkratno vrednost vseh vlog.

Rešitev uganke v 5. številu »Našega lista«:

Moj duh pozabi teh dolin,
na kraj nebeške misli slave,
kjer bode zemlje solzne sin
na veke klical blažen: ave.

Ave Marija!
Anton Medved

Začeti je treba pri zadnji črki, potem pa brati v poševnih vrstah od leve proti desni. Le poskusite, pa bo šlo. Mora iti!

Rešil pa to pot uganke ni nobeden. G. Zreb je nekaj godrnjal o pretežki uganki in o mladih lenutih, nazadnje se je pa pomiril in utihnil...

Ako potrebujete

DOBRE PEČI in štedilnike

oglasite se

pri **Franc Kosmaču**

(cesta na Moste)

v **VELIKEM MENGŠU**

Dobite najboljše in najcenejše peči, izdelane od strokovnjakov, zato brez konkurence v delu in ceni. — Proti jamstvu tudi na odplačila.

Have vzorce

**modnih kamgarmov
in športnih ševjotov**

izberete v svoje zadovoljstvo v veliki zalogi
manufakture,
v trgovini

**Jos. Senica
Domžale**

Nabirajte zdravilna zelišča:

Lipovo in arnikovo cvetje,
encianove in vovkocove
ter srčna moč korenine,

krhljikovo in češminovo lubje od korenin,
kumno, ržene rožičke in podleskovo seme

Cvetje mora biti v senci suho,
da obdrži lepo naravno barvo.

Korenine morajo biti oprane, vlakne odstranjene
in lepo posušene.

Vse to kupuje:

tt. Ant. Stergar v Kamniku